ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ

НА

ИНСТИТУТА ЗА ДЪРЖАВАТА И ПРАВОТО ПРИ БАН

ЗА ПЕРИОДА 2018 – 2022 г.

от проф. д-р Ирена Илиева

Относно: участие в процедура за избор на директор на ИДП

Въведение

Институтът за държавата и правото е създаден през 1947 г. и е единственото научно звено в системата на Българската академия на науките, което извършва фундаментални и приложни изследвания в областта на правото. Наред с това Институтът осъществява активна научно-експертна и консултантска дейност в помощ на органите от законодателната, изпълнителната и съдебната власт. ИДП е част от научното направление „Човек и общество на БАН“.

Той работи интензивно за подготовка на висококвалифицирани научни кадри и докторанти в областта на правната наука и за обучението на студенти по право в различни висши училища.

През 2017 г. Институтът тържествено чества 70-годишнината от основаването си. Събитието бе почетено с присъствието на личности от юридическата общност, от държавните институции и обществеността с множество поздравителни адреси. По този начин се отбеляза и получи признание дългогодишната традиция на ИДП в научните изследвания на законодателството, правоприлагането и на проблемите, свързани с хармонизирането на българското законодателство с правото на Европейския съюз.

ИДП е уникален в рамките на Академията и дейността му не се припокрива с тази на други структури в БАН. Той има водеща роля и значение в академичните правни изследвания в България.

При изготвянето на тази програма са взети предвид:

- Мисията на БАН в съответствие със Закона и Устава на БАН;
- Националната програма за развитие: България 2020[1];
- Национална стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017-2030[2];
- Рамковата програма на ЕС за научни изследвания Хоризонт 2020[3].

Представям основните насоки на моята програма като кандидат за директор.

I. Главната цел за периода 2018 – 2022 г.

Основното предизвикателство пред Института за държавата и правото е повишаването на качеството на научните изследвания във фундаментални и приложни приоритетни направления на правото в състояние на поддържани константни ниски нива на бюджетната субсидия. Той трябва да продължи да бъде водеща научна организация, която да определя цялостните насоки на изследванията в правото, да чертае приоритетите и тенденциите в България в съответствие с европейските и световни стандарти. Тази главна цел може да се постигне чрез усилия за укрепване на научния потенциал при осигуряване на неговото финансиране.

Наред с научните изследвания Институтът следва да продължи да бъде водещ център за подготовка на докторанти и лидер в установяване на обучение в пост-докторантура в България. Тази задача би могла да се осъществи съвместно с Администрацията на БАН и МОН. Те следва бъдат използвани по подходящ начин за предлагане на продължаващи обучения в това направление.

II. Главната мисия

Институтът е научен център с утвърден престиж. Изследванията, осъществявани в него, имат особено значение за развитието на правната наука в България.

Основните прироритети на ИДП през периода 2018 – 2022 г. по мое виждане трябва да са следните:

---

[1]Приета с Решение на Народното събрание от 28.07.2011 г. http://www.strategy.bg/StrategicDocuments/View.aspx?Id=765

[2] Актуализирана Национална стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017 – 2030, http://www.strategy.bg/StrategicDocuments/View.aspx?lang=bg-BG&Id=1231

[3]https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/sites/horizon2020/files/H2020_BG_KI0213413BGN.pdf

- Научно-изследователска дейност с повишено качество и видимост в световните системи за реферирane и индексиране;

- Проектна дейност в материята от компетентността на учените от ИДП и в сътрудничество с висши училища и други институции;

- Ззасилване на експертната дейност, основана на междуинституционални съглашения;

- Популяризиране на дейността на ИДП сред широката общественост и подобряване на видимостта на резултатите от изследванията в полза на държавата и обществото.

Към 2018 г. научноизследователската дейност на ИПН е насочена в четири основни приоритета:

1) подпомагане на законотворческата функция на държавата, на правоприлагането, дейността на правораздавателните и административните органи;

2) изследвания в областта на хармонизирането на българското законодателство с правото на ЕС, в международното публично, частно право и международните отношения;

3) изследвания, посветени на фундаментални и практически проблеми на правната система.

4) работа за повишаване на правното съзнание и правна култура на българските граждани.

Колективните научни проекти са посветени на актуални и важни за българската правна наука проблеми и практика, както и за правото на Европейския съюз и международното право. Научните направления на колективните и индивидуалните проекти бяха подложени на задълбочена дискусия в Научния съвет на ИДП и актуализирани. Към м. февруари 2018 г. те са следните:

- „Конституционноправни, административноправни и правно-социологически проблеми на нормотворчеството“ с ръководител доц. д-р Надежда Йонкова;

- „Актуални проблеми на частното право“ с ръководител доц. д-р Николай Колев;

- „Наказателноправни средства за противодействие на престъпността в България“ с ръководител доц. д-р Гергана Маринова;

- „Миграцията – предизвикателство за международното публично право, международното частно право и правото на ЕС“ с ръководител проф. д-р Ирена Илиева.

- „Правна уредба на дейността на малките и средни предприятия в правото на ЕС и р България. Хармонизация или дисхармония ?“ с ръководител проф. д-р Ирена Илиева.

Индивидуалните научни проекти са съсредоточени върху следните проблеми: „Международноправни проблеми между държавите, възникнали в резултат от разпадането на бивша Югославия“ и „Прилагане на международните договори за защита на правата на човека от върховните съдилища в България“.

Тематиката на колективните проекти засяга особено актуалната проблематика за хармонизиране на българското законодателство с Правото на ЕС, материята на малките и средни предприятия и други аспекти, които са сред приоритетите на българското председателство на Съвета на ЕС през 2018 г.

Основен акцент на програмата ми за управление през периода 2018 – 2022 г. ще бъде проектната дейност. В предходната си програма бях направила анализ на възможностите за кандидатстване по проекти и капацитета на ИДП. Въз оосноват на направения от мен извод, че няма подходящи за кандидатстване и изпълнение от Института проекти, поставих на първо място експертната дейност.

В настоящия момент ситуацията е променена. Направен е анализ на програмите и е създаден календар за преминаване на обучения и кандидатстване по програма „Хоризонт 2020“, ИНТЕРРЕГ и др. Налице е капацитет за кандидатстване по проекти в настоящия управленски екип. Започна изпълнението и на съвместния научно-изследователски проект „Актуални правни аспекти и тенденции на защитата от дискриминация в областта на икономиката“. Участници в проекта са Икономически университет – Варна, ИДП, Комисия за защита от дискриминация. Финансирането е от Икономически университет Варна.

На второ място остава направлението на експертната дейност на учените от Института: изготвянето на концепции, програми, становища и консултации за усъвършенстване на българското законодателство. През 2017 г. учените от ИДП са изготвили 49 експертизи и становища в помощ на институции (НС, МС), органи на управление, висши съдилища като ВКС, ВАС, министерства и различни държавни агенции. За ВКС през 2017 г. са изготвени 10 становища. През 2017 г. 10 учени от Института са взели тридесет и пет участия в съвети, комисии и други експертни органи на външни на БАН институции, като 7 учени са реализирали 22 участия в държавни и правителствени органи.

С влизането в сила на 04.11.2016 г. на измененията в Закона за нормативните актове[4], с които беше въведена задължителната оценка на въздействието на законодателството (чл. 19 и сл.) пред ИДП се разкри уникалния шанс да засили експертната си дейност, насочена към подобряване на качеството

[4] Обн. ДВ, бр. 34 от 3.05.2016 г.

на законодателството в България. Практическата реализация на това направление се изразява в участието на учени от ИДП в Съвета по законодателството на Народното събрание, други министерства и централни ведомства. Повишено е и търсенето на експертни становища по различни законопроекти по инициатива на самия парламент.

С въвеждането новият правен институт на предварителния преглед за съответствие на проектозаконодателството с основните международни инструменти в областта на защитата на правата на човека (разпоредба на чл. 28, ал. 3 от Закона за нормативните актове, в сила също от 04.11.2016 г.) се откриха и други възможности за ИДП. Според закона, проект на закон или кодекс, който подлежи на разглеждане от Министерския съвет, се придружава и от справка за съответствието с Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и с практиката на Европейския съд по правата на човека, която се изготвя от Министерството на правосъдието. През 2017 г. получих предложение от Министерство на правосъдието, отправено към ИДП за съвместно сътрудничество в в разработването на детайлизирана методология за извършване на предварителния преглед за такова съответствие. Ако бъда избрана за директор ще сключа такова дългосрочно споразумение с Министерството на правосъдието за текущо предоставяне на научна експертиза при изготвянето на справките за съответствие.

С посочените вече изменения в Закона за нормативните актове за първи път у нас беше въведено задължителното провеждане на обществени консултации по проектите за нормативни актове в структуриран вид, независимо от това кой от конституционно регламентираните органи е упражнил правото на законодателна инициатива. Това е изцяло нова система, която се основава на усъвършенстване на Портала за обществени консултации на Министерски съвет www.strategy.bg, удължаване на срока за обществените консултации от 14 на 30 дни и въвеждане на задължителното публично отчитане на получените по тях становища с ясно посочване кои от тях се възприемат и кои се отхвърлят мотивирано. По мое виждане ИДП има потенциал да стане активен и постоянен участник в обществените консултации, с което ще върне „научното доказателство" като основен фактор при формулирането и вземането на най-важните държавновластнически решения у нас, каквито са законодателните.

Важна част от мисията на Института представлява подготовката на висококвалифицирани научни кадри и докторанти в областта на правната наука и за обучението на студенти по право в различни висши училища. Продължаването на добрите традиции и практики на обучението в докторантура е важна част от предназначението на ИДП.

Дейностите в изпълнение на четвъртия приоритет се изразиха в участие на учените във форуми за защита на правата на потребителите, на Омбудсмана на

Република България, кръгли маси съвместно с професионални сдружения, асоциации и неправителствени организации, научнопопулярни публикации и медийни изяви.

III. Към момента, м. февруари 2018 г., от направения swot анализ състоянието е следното:

Силни страни:

- **Акредитирани 8 (осем) докторски програми (Международно частно право; Правна социология. Правна информатика; Наказателен процес; Конституционно право; Административно право и процес, Гражданско и семейно право; Международно право и международни отношения; Стопанско/търговско/ право)**
- **Възстановени и подобрени връзки с националните съдебни и законодателни органи;**
- **Попълнен е научния състав с млади учени в областта на Трудовото и осигурителното право и Назателното право;**
- **Силна експертна дейност в подпомагане на националните институции;**
- **Утвърждаването на ИДП като водеща институция на национално ниво за обучение в докторантура по право;**
- **Добър джендър баланс между учените жени и мъже;**
- **Подобрено възрастовото съотношение между младите и утвърдените изследователи;**
- **Подобрен е състава на учените на пълно работно време в ИДП в сравнение с 2016 г. Намален е броя на съвместителите по чл. 111 от КТ на 5 души;**
- **Успешно проведени конкурси за заемане на дръжност „главен асистент“ по Международно частно право и по Конституционо право.**
- **Успешно проведени конкурси за хабилитации по Граждански процес и Трудово и осигурително право.**
- **Увеличен е съставът на учените на пълно работно време в ИДП. Към м. февруари 2018 г. са 26 души, за сравнение през м. ноември 2016 г. са 22 учени.**

Слабости в процес на преодоляване

- **Балансът между учените на основен трудов договор и съвместителите към. м. ноември 2016 г. е 69 % към 31 %. Към м. февруари 2018 г. съотношението е 80 % към 20 %;**

- **Спад в международното сътрудничество.**

- **Да се обявят конкурси за „доценти“ като мерки за преодоляване на очертаващата се в краткосрочен план липса на хабилитирани учени по Конституционно право и по Международно частно право;**

- **Обявен е един конкурс за главен асистент по международно право и международни отношения, за да се осигури приемственост и попълване с млад учен в тази материя.**

Слабости

- **Афиилиране на учените от ИДП като работещи във висши училища и публикуване на трудове без посочване на принадлежността им към ИДП (неспазване на заповедта на председателя на БАН акад. Ю. Ревалски);**

- **Недостатъчна добронамереност и етичност;**

- **Липса на финансиране от външни източници;**

- **Недоразвито сътрудничество с други институти в Академията и с повечето от юридическите факултети в университетите, посочено още в Оценката на Комисията на Европейската научна фондация;**

- **Непълно портофолио на научните дейности и акредитираните докторски програми;**

IV. Организация на научно-изследователствата дейност

Анализът на състоянието на ИДП към м. февруари 2018 г. ми дава основание да заявя в настоящата програма намерението ми да работя за популяризирането на постиженията и продължаване на добрите традиции, за доразвиване на положителните тенденции и преодоляване на слабостите.

Пълноценният научен живот се гради върху множество предпоставки: научен кадрови потенциал, актуалност на научните направления, програма за семинари и конференции, международно сътрудничество и др.

Към м. февруари 2018 г. са преодоляни повечето от критичните бележки на Европейската научна фондация. Привлечени са млади учени специалисти по Трудово и осигурително право, единият от които успешно се хабилитира през 2017 г. Попълва се и липсата на учени по Наказателно право. Изследванията в

материята на закрилата на правата на човека се усъвършенствани. Успешно приключиха конкурси за главен асистент по Конституцинно право, главен асистент по международно частно право и хабилитации на учени по Граждански процес и Трудово и осигурително право.

В научната тематика на ИДП започва постепенно да се преодолява „капсулирането" на учените в рамките на чисто позитивноправните изследвания. Естествена среда за такива изследвания е сътрудничеството между институтите и другите постоянни звена в самата Академия. В посока на преодоляване на тази тенценция е приемането от Научния съвет на колективния проект „Правна уредба на дейността на малките и средни предприятия в правото на ЕС и р България. Хармонизация или дисхармония ?", в който участват учени от секцията по „Публичноправни науки" и от „Международноправни науки". В тази посока е и участието на учени от ИДП в проекта „Мерки за преодоляване на демографската криза на Република България" с водеща организация Института за изследване на населението и човека.

Активизирането на научната дейност е ясно видимо от статистическите данни, събрани в системата СОНИКС. За 2016 г. са отчетени 113 публикации, а за 2017 г. – 138 публикации, с 25 повече от предходната година. От тях 114 са публикувани, а 24 са приети за печат.

Продължава да функционира семинарът на ИДП, който е наследник на теоретичния семинар по докторантския проект „Насърчаване на потенциала за развитие на юристи-докторанти и млади учени" по Оперативна програма „Управление на човешките ресурси", в който участие взеха видни български учени-юристи, но също и историци, методолози на науката и др. Програмата на семинара е балансирана и в него вземат участие както утвърдени, така и млади колеги. Като особено успешно беше оценено обучението по „Изследователски подход и стилистика на писане на дисертация" за докторантите с лектор доц. Доминика Янева, проведено на 31 май 2017 г.

През 2017 г. ИДП организира и проведе няколко важни научни форуми: конференция с международно участие на тема „10 години членство на Република България в ЕС – проблеми на хармонизацията и прилагането на правото на ЕС", 15 – 18 юни 2017 г., 7-та национална научна конференция на докторантите в областта на правните науки (самостоятелни събития на ИДП) и кръгла маса на тема „Сближаването в ЕС като централен приоритет на българското председателство: предложения за реформа на финансирането на политиките на ЕС", съвместно със Съюза на икономистите в България и Българската асоциация по международно право. Резултатите от двете конференции са публикувани в рецензирани научни сборници.

V. Кадрово състояние към м. февруари 2018 г.

От 2010 г. до сега научният персонал на ИДП показва тенденция към намаляване. Към м. декември 2010 г. ИДП е средно голямо научно звено (с 37 души персонал, от които 30 изследователи), към м. март 2012 г. в Института на трудов договор с пълно работно време са 25 изследователи. Към момента, м. февруари 2018 г. в ИДП на трудов договор с пълно работно време са 26 души. Един е в дългосрочен отпуск, един учен – в платен творчески отпуск. Изследователите съвместители на основание чл. 111 КТ са 5 и заемат 3 и половина щатни бройки. Съотношението между учените на основен трудов договор и съвместителите е 80 % към 20 %.

Съотношението жени-мъже сред учените на основен трудов договор е балансирано и е почти 50 % на 50 %. Джендър балансът след съвместителите е в полза на мъжете 75 % срещу 25 % жени. 60 % от научния персонал е на възраст между 35 и 55 години. Освен това научният състав е изключително балансиран по признак пол: над 50 % от тях са мъже.

В момента има 6 професори, от които 3 на пълно работно време, 12 доценти на пълно работно време, един доцент съвместител по чл. 111 КТ, 7 главни асистенти (от които 6 на основна работа и един съвместител) и 5 асистенти (всички на основна работа).

Административният и технически персонал заема 6 щатни бройки.

ИПН е структуриран в четири секции:

- Секция по публичноправни науки
- Секция по гражданскоправни науки
- Секция по наказателноправни науки
- Секция по международноправни науки

Три от четирите секции са със сравнително балансиран научен състав. Това са секциите по Публичноправни науки, по Гражданскоправни науки и по Наказателноправни науки. Кадровият проблем в секцията по Международноправни науки поради напускането на проф. дюн Цветана Каменова е донякъде преодолян с успешно завършилия конкурс за главен асистент по Международно частно право. Следва да се попълни хабилитирания състав с учени по Конституционно право и Международно частно право.

Бих желала да подчертая, че ако бъда избрана за директор ще работя за своевременно откриване на проблемите и попълване на състава на всички секции с млади изследователи за да се запази приемствеността между поколенията в ИДП.

Необходимо е да се създадат условия за бързо израстване и хабилитация на учените, които имат съответната научна продукция, както и увеличаване на броя

на професорите, при същите условия. Това ще бъде една от приоритетните насоки на работа през периода 2018 – 2022 г. В тази насока беше обявен конкурс и тече процедура за „професор“ по Наказателен процес. Същевременно следва да се съхрани традицията за създаване на максимално благоприятни условия за работа на утвърдените учени в института.

Задачи в кадровата политика:

- **попълване на научния състав с хабилитирани учени по Конституционно право и по Международно частно право;**
- **попълване на научния състав с главен асистент по Международно право и международни отношения;**
- **да се насърчи хабилитация на учени по Наказателно право;**
- **В средносрочен план след осигуряване на научния потенциал да се пристъпи към процедури за акредитация на докторска програма по Граждански процес, Наказателно право и Трудово право.**

VI. Обучение в докторантура

Обучението на докторанти е важна част от подготовката на висококвалифицирани юристи. Средногодишно в Института се обучават над 30 докторанти и интересът към докторантурата нараства. Към м. февруари 2018 г. в ИДП се обучават 31 докторанти, от които 4 редовни, 25 задочни и 2 на самостоятелна подготовка.

Институтът за държавата и правото има акредитация по 8 научни специалности: Конституционно право, Административно право и административен процес, Гражданско и семейно право, Международно право и международни отношения, Стопанско/Търговско/ право, Наказателен процес, Международно частно право и Правна социология. Правна информатика.

Към настоящия момент няма друга научна институция, което да е акредитирана по толкова широк спектър от специалности. Докторантските програми в ИДП са осъвременени и отговарят на европейските и световни критерии за докторантура

Докторските програми по „Международно частно право“ и „Правна социология. Правна информатика“ получиха изключително високи оценки от НАОА, съответно 9, 39 и 9,34 .

Следва да се запази и насърчи традиционното вече провеждане на националните докторантски конференции в областта на правната наука. От 15 до 18 юни 2017 г. се проведе седмата национална докторантска конференция в Дома

на учените „Фр. Жолио-Кюри“ край Варна. Резултатите от конференцията са публикувани в сборник.

През периода 2018 – 2022 г. тази положителна насока трябва да се запази. Следва да се прецизира нормативната основа на докторантурата, да се увеличат стимулите за научните ръководители и самите докторанти. В тази насока, ако бъда избрана за директор, ще се ангажирам за увеличаване на престижа на ИДП като обучител в докторантура и за търсене на допълнително финансиране по линия на Оперативна програма „Наука, образование и интелигентен растеж“ (ОП НОИР).

За успешното завършване на докторантури допринасят и сключените договора за обмен на докторанти и учени по програма „Еразъм плюс” с Юридическия факултет на Университета в Залцбург – Австрия, с Юридическия факултет на Университета в Болоня – Италия и на Университета във Варшава - Полша. Обменът на докторанти и на хабилитирани учени по тях е възможност за пълноценно международно общуване и издигане на авторитета на ИДП в чужбина.

Преповтарям заявеното в поставените от мен в програмата главни цели: установяване на обучение в пост-докторантура в ИДП като водеща институция в България. Тази задача би могла да се осъществи съвместно с Администрацията на БАН и МОН.

VII. Материално-техническо състояние към м. февруари 2018 г.

Бюджетът на ИДП БАН се формира от субсидия и собствени приходи.

Съгласно Решение на Общото събрание на БАН от 17.05.2017 г., бюджетната субсидия е утвърдена на база диференцираното разпределение на бюджетната субсидия на звената при планова численост на персонала на ИДП при БАН от 37 щатни бройки, средни работни заплати по категории персонал, утвърдени от ОС на БАН, и планова численост от 3 бр. редовни докторанти, като за първи път от доста години през 2017 г. ИДП при БАН получи и допълнителна субсидия за издръжка на докторанти.

След първоначално утвърдената субсидия за 2017 г. в размер на **447 238 лв.** са получена до момента с решения на Общото събрание на БАН от 16.10.2017 г. и от 15.01.2018 г. корекции в увеличение от централизираните средства на БАН в общ размер от **12 557 лв**., от които 1 350 лв. за промяна числеността на редовните докторанти, 2 000 лв. за изплащане на еднократна стипендия на основание чл. 7, ал.5, т.2 от Постановление № 90 на МС от 26.05.2000 г. за условията и реда за предоставяне на стипендии на студентите, докторантите и специализантите от държавните висши училища и научни организации, 6 982 лв. за изплатено обезщетение по чл. 222 от КТ и 2225 лв. за такса битови отпадъци.

Допълнително като трансфери от БАН са предоставени до момента и **9 288 лв.,** от които 8 550 лв. за провеждане на процедури за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности, 100 лв. за данък върху недвижимо имущество и 638 лв. за ЕБР.

Така размерът на субсидията на ИДП при БАН за 2017 г. е в размер на **459 795 лв**., което представлява 83 % от общите постъпили по бюджета на института средства за 2017 г. Останалите 17% са собствени приходи.

Към м. февруари 2018 г. ИДП е сравнително добре осигурен с компютри – 15 настолни, 7 преносими компютри, принтери, интернет и правно-информационна система за научните сътрудници от четирите секции. Всяка от секциите има компютър и принтер. В управленски период до 2016 г. бе подновена техниката за администрацията, включително телефони и комуникационни средства, офис оборудване.

Наличната техника се поддържа адекватно без да е необходимо да се сключва договор за поддръжка със специализирана фирма.

Финансовата 2017 година за ИДП при БАН приключва с преходен остатък от 101 926 лв., от които 15 715 лв. остатък от бюджетна субсидия и 86 211 лв. собствени средства. Към 31.12.2017 г. институтът няма неразплатени задължения към доставчици и други кредитори.

VIII. Популяризация на работата на ИДП

Считам, че дейността по популяризация на ИДП следва да се засили. Основното средство за разпространяване на сведения за работата на института, новини, обявления на рецензиите и становищета по текущите процедури за защити на дисертационни трудове, други процедури по Закона за развитие на академичния състав в Р България е сайтът. Информацията на него се актуализира своевременно.

През изминалата 2017 година Интернет страницата на ИДП беше посетена от 18 775 уникални посетители (16 551 за 2016 г.), като общо използваният трафик беше 32,29 GB (38,368 GB за 2016г.). Най-много посещения е имало през месеците януари, май, юни и ноември 2017 г. По страни - след България, най-много посещения – общ брой, има от САЩ, следвани от Русия и Великобритания.

И през 2017 година продължихме поддръжката на Фейсбук страницата на ИДП. Към 19.12.2017 г. тя има 1467 харесвания (към 16.12.2016 – 1228, към 21.12.2015 – 850, към 01.01.2015г. – 165). От изведените статистически данни се вижда, че все повече хора следят информацията, свързана с ИДП, използвайки социалните мрежи. Информацията в нея се обновява непрекъснато. Също така тя спомага и за по-добрата комуникация с потребителите на сайта ни и учените от Института.

Би могло да се обмисли, ако бъда избрана за директор, да се създаде интернет платформа за качване на произведения на учени от института, които желаят те да са достъпни, включително на чужди езици.

На сайта би могло да се създаде и да функционира продукт, който да предлага наличните цитирания на произведения на учените от ИДП, събрани на базата на въведените в системата SONIX. В тази насока вече имам конкретно предложение за изработване на единна система за класификация на цитиранията. Това е един сериозен проблем, който от години стои пред обществените науки и в частност пред правната наука. По този начин ИДП ще се нареди, макар и със скромен принос, сред институтите, които „произвеждат“ иновации.

Друг съществен аспект от дейността по популяризиране на работата в ИДП са връзките с широката общественост и неправителствения сектор. Освен традиционните ни партньори като съсловни организации (СЮБ, адвокатски колегии и др.), би следвало да се обърнем и към доказали се с високо качество и ефективност организации на юристи от неправителствения сектор. Организирането и провеждането на съвместни събития по актуални за обществото ни проблеми ще допринесе несъмнено за популяризиране на дейността и приносите на ИДП. В тази насока през 2017 г. ИДП сключи договор за сътрудничество с Икономическия университет – Варна, Споразумение с Комисията за защита от дискриминация, Рамково споразумение с Института по публична администрация, Меморандум за сътрудничество със Сдружението на администрацията в органите на съдебната власт и др.

Следва да подчертая и сътрудничеството между ИДП и Регионалните академични центрове. На 11.05.2017 г. в Казанлък се проведе среща-дискусия, организирана съвместно от омбудсмана на Казанлък, Европейски потребителски център България, ИДП и представители на Европейския съвет на тема "Защита правата на потребителя".

IX. Преподавателска дейност

Учените от ИПН извършват и огромна преподавателска дейност по обучение на студенти, специализанти и дипломанти. Статистическите данни са достъпни в отчетите на Института.

Научните постижения на изследователите от ИПН допринасят за подобряването на качеството на юридическото образование. Именно чрез преподавателската дейност техните изследвания достигат до студентите и до докторантите. Съществено значение в това отношение имат и издаваните научни трудове и учебници на учените от Института.

През периода 2018 – 2022 г. следва да се задълбочат контактите с юридическите факултети на университетите. Те не бива да се ограничават само в преподаването на учените от ИДП, а да се разширят до съвместни проекти,

участия в консорциуми за научни изследвания и др. В тази насока беше създадена и ще започне през учебната 2018/2019 г. магистърска програма съвместно между ИДП и Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“.

Засилени са връзките ни с висшите училища. Освен вече дълготрайно установените традиционни отлични отношения със СУ „Св. Кл. Охридски“, ПУ „П. Хилендарски“, Академията на МВР и Бургаски свободен университет, ЮЗУ „Н. Рилски“ и др., беше сключено споразумение за сътрудничество и с Икономически университет – Варна.

Следва да се проучи нуждата сред професионалните кръгове от организират и следдипломни квалификации и специализации по теми от научната проблематика на ИДП. В това виждам възможност преподавателската дейност да се завърне в самия институт и да се издигне на ново, още по-високо равнище.

X. Издателска дейност

Важна дейност на Института за правни науки е научно-изследователската работа и отпечатването на статии, студии, монографии, учебници на учените. С удовлетворение следва да отбележа подобрената издателска деност на ИДП.

Печатното издание на ИПН е „Правна мисъл” – списанието, което е „визитната картичка” на института. В него наред с утвърдените учени, участват активно със свои материали младите изследователи и докторанти.

През 2017 г. ИДП издаде броеве 1, 2, 3 и 4 на сп. „Правна мисъл”, спазвайки графика за излизане от печат на списанието, съответно през месеците март, май, септември, декември. Абонатите на списанието през изминалата година бяха 170.

За 2016 г. абонатите са били 169 (за сравнение през 2015 г. абонатите са били 108). През изминалите година бяха сканирани стари броеве на сп. „Правна мисъл“ от редактора му и изпратени за допълване на най-голямата база данни за литература в Централна и източна Европа – CEEOL. Към момента в нея са качени броевете от 2002 до 2016 г. включително.

Следва да отбележа, че финансирането на списанието през 2017 г. бе от приходи от CEEOL и спонсорство. Получените средства бяха за заплащане на отпечатването и закупуването на консумативи за редакцията. За първи път от много години, през 2017 г. бе възстановено беше изплащането на хонорари на авторите и възнаграждения на членовете на редколегията. Миналата година бе направена и заявка „Правна мисъл“ да бъде включено в системата за рефериране Scopus. Срокът за разглеждане на заявката е до една година и очакваме резултати.

Вече утвърдена е традицията за издаване на поредицата „Трудове на ИДП”. Тя започва през 2003 г. с издаване на трудове само на млади учени. През 2015 г. бяха отпечатани том X, XI, XII и XIII. Последните два съдържат съответно докладите от две научни конференции, организирани от ИДП по повод 145

годишнина на БАН, а от т.VI до т.X включват докладите от Националните конференция на докторантите (от 2011 г. до 2015 г.), през 2016 г. излизе от печат на т.XIV с докладите от VI-та конференция от 2016 г. Обемът на сборника е 508 страници и той е качен в базата данни за Централна и Източна Европа CEEOL.

През 2017 г. излязоха от печат **том XV и том XVI на сборника „Научни трудове на Института за държавата и правото"**, съдържащ студии на учени от ИДП и доклади от конференция, посветена на 10-годишнината от членството на Р България в Европейския съюз. Обемът на том XV е 417 страници, с 8 автори, а на том XVI е 370 страници, с 28 автори. Докладите от сборниците бяха качени в базата данни за литература в Централна и Източна Европа – CEEOL (Central Eastern European Online Library – ceeol.com).

През 2017 г. беше издаден **„Сборник с доклади от VII национална конференция на докторантите в областта на правните науки"**, съдържащ доклади от проведената през 2017 година VII конференция на докторантите в областта на правните науки. Обемът на сборника е 399 страници и включва докладите на 42. докторанти. Докладите от сборника бяха качени в базата данни за литература в Централна и Източна Европа – CEEOL (Central Eastern European Online Library – ceeol.com).

Съдържанието на сборника за 2017 година беше качено в интернет страницата на ИДП.

Всички институтски издания могат да бъдат намерени в библиотеката на ИПН,

Бих желала да посоча една добра практика, въведена от предишния директор проф. дюн Цв. Каменова Това е съфинансирането на книги на млади учени със средства на ИДП. По този начин бяха издадени монографии на някои колеги. Сред тях са гл. ас. д-р Огнян Велев „Мястото на пробацията сред наказателните санкции (съпоставително изследване в българското и френското наказателно право)", ИДП-БАН, С., 2016, финансирана частично от Висшия адвокатски съвет и ИДП и монографията на гл. ас. д-р Петър Бончовски, „Свободното движение на решения (Р България- ЕС)", ИДП-БАН, С., 2016.

Поемам ангажимент, ако бъда избрана за директор, да продължа тази добра практика.

XI. Международно сътрудничество

ИДП поддържаше дългогодишно сътрудничество с редица научни институции в Европа и света: Институт за авангардни правни изследвания в Лондон; Макс Планк Институт за чуждестранно и международно частно право (Хамбург – Германия); Макс Планк Институт за чуждестранно публично право и Международно публично право (Хайделберг – Германия; Макс Планк Институт

за интелектуална собственост (Мюнхен – Германия); Институт „Лудвиг Болцман" за правата на човека (Виена – Австрия), Научноизследователското звено за институционални промени и европейска интеграция при Австрийската академия на науките; Международната организация по миграция (Виена – Австрия); Юридически факултет на Университета в Залцбург; Юридически факултет на Университета в Болоня; Европейски университетски център във Флоренция (Италия); Северозападен университет, Чикаго (САЩ); Институт за държавата и правото при Руската академия на науките, Институт за държавата и правото към Полската академия на науките, Изследователския комитет по социология на правото (Oniati) и др. Учени от института са специализирали във Виена (Австрия); Йоханесбург (ЮАР), ЮНИДРОА в Рим (Италия); Барселона (Испания); Великобритания; Германия; Япония; САЩ и са участвали в многобройни научни конференции.

Оценителната комисия от ЕНФ подчерта значението на контактите с Макс Планк – институтите в Мюнхен и Фрайбург и Институт за авангардни правни изследвания в Лондон, както и участието на учени в COST акцията „Международното право в националните съдилища".

В периода от 19 септември 2016 г. до сега съм положила усилия за съживяване на международното сътрудничество на ИДП. Освен научния обмен за докторанти и учени по програма „Еразъм плюс" с Университетите в Залцбург, Болоня и Варшава, бяха завършени проекти с Румънската академия на науките – Институт за правни изследвания „Акад. Андрей Радулеску" („Правни аспекти на българо-румънското сътрудничество в защита и трайна употреба на р. Дунав" и „Трайан Йонеску, Нено Неновски и константите на правото"). През 2016 г. приключи проектът между БАН и МАНУ „Регулиране и усъвършенстване на съдебната система и съдопроизводството". Организираната от ИДП конференция на тема „10 години членство на Република България в ЕС – проблеми на хармонизацията и прилагането на правото на ЕС", която се проведе от 15 до 18 юни 2017 г. се превръна в конференция с международно участие поради докладите на проф. Силвен Пуйо Перуцето –съветник във Френския касационен съд и член на Френското обществото за сравнително право и проф. Вл. Чаплински от Полската академия на науките.

Несъмнена е ролята на личния авторитет и контакти на учените за изграждането и развитието на международното сътрудничество.

Ръководството и учените на Института трябва да положат усилия за развитие на международното сътрудничество, тъй като то е изключително важно за балансираното развитие на Института. Ако бъда избрана за директор ще положа всички усилия за съживяване на международните контакти на ИДП и активизиране на международните ни изяви.

XII. Основни задачи през периода 2018 – 2022 г.:

1. Насърчаване и подкрепа на младите учени на пълно работно време с цел продължаване на приемствеността и предвидимост при бъдещото кадрово развитие в ИДП;

2. Попълване на състава с хабилитирани учени по Конституционно право и Международно частно право;

3. Да се работи за попълване на портофолиото на акредитираните докторски програма с Наказателно право, Граждански процес и Трудово право;

4. Повишаване на броя на публикациите на учени в издания, индексирани в ERIH PLUS, Scopus Web of Science, рецензирани научни публикации и монографии, издадени в реномирани международни издателства;

5. Да се проведе обсъждане на наукометрични критерии, съответни на спецификата на научните изследвания в областта на правото и обществените науки;

6. Да се приеме от Научния съвет медийна стратегия на ИДП;

7. Търсене с всички законни средства на финансиране за ИДП извън бюджетната субсидия, активизиране на кандидатстването по проекти;

8. Засилване на сътрудничеството и интердисциплинарни изследвания с други постоянни звена в БАН;

9. Активни действия сп. „Правна мисъл“ да бъде реферирано в системата Scopus;

10. Установяване на сътрудничество с повече от висшите училища в области от взаимен интерес (научни изследвания, преподавателска дейност, обмен на добри практики и др.);

11. Да се проучи практиката и законодателството в други страни, включително държави-членки на ЕС за пост-докторантурата. Да се създаде и въведе постепенно обучението в „пост-докторантура”;

12. Засилване на екипния принцип на базата на зачитане на достойнството на личността на учения и свободата на научни изследвания;

13. Да се превърнат учените във водещи експерти в оценката на въздействието на законодателството.

Заключение

Ако бъда избрана за директор ще работя за спокойна, хармонична и творческа обстановка, при спазване на нормативната база за дейността на БАН (Закона за БАН и Устава на БАН и др.), с решенията на висшия орган за управление: Общото събрание и на Научния съвет на Института.

Заявените приоритети и задачи пред ИДП за периода 2018 – 2022 г. биха могли да бъдат изпълнени само при зачитане на утвърдените етични принципи и модели на поведение на учените в БАН.

Благодаря на колегите, които споделиха идеи и дадоха предложения за тази програма.

София, 1 февруари 2018 г.

проф. д-р Ирена Илиева